

האוצר: מפעלי ים-המלח ישאו בכ-40% מעלויות שיקום ים המלח

באוצר ובמפעלי ים-המלח דנים בחלוקת מימון השיקום המוערך בכ-7 מיליארד שקל; סטס מסז'ניקוב וגלעד ארדן יודיעו מחר על החלופה שבחרו

20:01 22.05.2011 מאת: אורה קורן, עירית רוזנבלום הוסף תגובה

7

שר התיירות, סטס מיסז'ניקוב, יודיע מחר במסיבת עיתונאים על עמדת משרדו בנוגע לטיפול בבעיית עליית המפלס בבריכת אידוי מספר 5 של מפעלי ים המלח, המאיימת להציף את בתי המלון שלחופה. "ההערכות הן כי מיסז'ניקוב יודיע על חלופת קציר המלח בשילוב עם חזון לפיתוח תיירותי של המקום, שיכלול בניית בתי מלון חדשים", העריכו אתמול מקורבים לשיחות בנושא. ראש המועצה האזורית תמר, דב ליטבינוף, אמר באחרונה כי המועצה הגישה למשרד התיירות תכנית לבניית 6,000 חדרי מלון נוספים בין עין בוקק לזהר. סמוך לבריכה, מהלך שיספק 20 אלף משרות חדשות וישדרג את האזור כאתר תיירותי. במשרד התיירות סירבו אתמול להתייחס לנושא.

מפלס המים בבריכה עולה ומאיים להציף את בתי המלון שלחופה החל ב-2017. החלופות לפתרון הבעיה הן קציר מידי של המלח בבריכה; הריסת בתי המלון והעתקתם למפלס גבוה יותר (מכיוון שההצפה צפויה בכל מקרה, לקראת 2035, תתבצע היערכות לקציר המלח בבריכה); או חלופה שלישית, שסבירותה נמוכה יותר: בניית לגונה לחוף בתי המלון וקציר המלח בבריכה פנימית, שתגודר מחדש בשטח בריכה 5.

במסיבת העיתונאים שתיערך מחר ישתתף גם השר להגנת הסביבה, גלעד ארדן. במשרד התיירות ציינו, כי השר ארדן הוזמן, מכיוון שעמדתו קרובה לעמדת משרד התיירות. ארדן תומך בקציר מידי של המלח בבריכה. עם זאת, גורמים אחרים המעורבים בפתרון בעיית ההצפה של בתי המלון ציינו, כי לפני שבועות ספורים הביעו פקידים במשרד התיירות תמיכה בפתרון של "גם וגם": בשלב ראשון יבנו בתי מלון חדשים במיפלס גבוה וייהרסו בתי המלון לחוף הבריכה, ובשלב שני בעוד כמה שנים יתבצעו עבודות קציר של המלח. לדבריהם, במשרד האוצר דחו את הרעיון משיקולי תקציב ונאמר, כי אם משרד התיירות יתמוך בקציר לא יהיה מקור מימון לפיתוח התיירותי של האזור. משרד האוצר מתנגד לחלופת הקציר ותומך בחלופת הריסת בתי המלון ובנייתם מחדש, כאמצעי לשידרוג האתר. עלויות חלופה זו נאמדות במשרד האוצר בסכום של 3-5 מיליארד שקל.

עלות חלופת הקציר מוערכת ב-7 מיליארד שקל ועלות חלופת הלגונה ב-5 מיליארד שקל. בנוסף לשאלת החלופה המועדפת, יודיע מיסז'ניקוב על העלויות הכרוכות בחלופה שבחרוהדרך שבה יישאו במימון חברת מפעלי ים המלח, שעבודתה גורמת לעליית המפלס, והממשלה, שנתנה את האישור להקמת הבריכה. במשרד האוצר מצפים שמפעלי ים-המלח ישאו בכ-40% מהעלויות, הממשלה בכ-35% והמועצה האזורית בכ-25%. הדיונים עם מפעלי ים-המלח כוללים גם חישובי תמלוגים עתידיים והחזר תמלוגי עבר שלכאורה לא הועברו. ליטבינוף מתנגד נחרצות להשתתפות המועצה המקומית

במימון. "אין מצב בעולם, שנשים פה שקל. זה לא הגיוני, שמועצה איזורית תשתתף במימון פינוי פסולת ממפעלים בשטחה", הוסיף.

על פי אומדני החברה להגנת ים המלח, שהמליצה באחרונה על חלופת הקציר, העלויות שונות. עלות חלופת הקציר עד 2035 מוערכת ב-6.5 מיליארד שקל ועד 2060 ב-7.45 מיליארד שקל. עלות חלופת הריסת בתי המלון והקמתם מחדש מוערכת ב-3.49 מיליארד שקל עד 2035 וב-5.04 מיליארד שקל עד 2060, בהנחה שאחרי 2035 ממילא יידרש קציר. חלופת הלגונה מוערכת ב-4.86 מיליארד שקל עד 2035 וב-6.27 מיליארד שקל עד 2060. במשרד להגנת הסביבה העריכו, כי עלות חלופת הקציר מוטה כלפי מעלה ועלות החלופות האחרות מוטה כלפי מטה בכ-30%.

עמותת אדם טבע ודין קראה אתמול לשר התיירות לתמוך בחלופת הקציר ולהבטיח כי מפעלי ים המלח ישתתפו במימונו באופן מהותי. עו"ד עמית ברכה, מנכ"ל העמותה, התייחס גם לשאלות המימון ותוואי הקציר ואמר כי על מפעלי ים המלח לשאת באופן מהותי במימון עלויות הקציר על פי העיקרון "המזהם משלם". לדבריו, בניגוד להעדפה של מפעלי ים המלח, ההחלטה על קציר המלח צריכה לקבוע באופן מפורש כי תוואי המסוּע לפינוי המלח יהיה התוואי הדרומי, שימנע את הפגיעה בנחל צאלים. עמותת אדם טבע ודין אמר אתמול, כי "כל החלטה שתתקבל מחר ושאינה מתייחסת להשפעה של פעילות מפעלי ים המלח על האגן הצפוני לא תהיה החלטה סביבתית, אחראית ומלאה. על השרים לתת את הדעת למכלול ההשפעות של הפעילות התעשייתית באזור, ולא רק להשפעה על האגן הדרומי".

במכתב ששלח הארגון לשר מיסד'ניקוב, נכתב כי יש לבחון את צמצום פעילות המפעלים כדי להפחית את הנזקים הסביבתיים שנגרמים לאזור. בין הנושאים אליהם התייחס הארגון: מתן עדיפות לחלופת הקציר המלא בתוואי שלא יפגע בנחל צאלים; השתתפות מהותית של מפעלי ים המלח במימון חלופת הקציר; בחינת צמצום שטח בריכה 5 ושינוי תהליכי ייצור האשלג על ידי המפעלים, במטרה לצמצם את ההשפעה השלילית של הצטברות המלח באגן הדרומי על הסביבה, עריכת תוכנית שמטרתה צמצום הנזקים הנובעים מפעילות המפעלים לאגן הצפוני הטבעי של ים המלח. לדברי עו"ד עמית ברכה, מנכ"ל אדם טבע ודין, "על כתפי שר התיירות מוטלת האחריות ההיסטורית הכבדה ליצור שינוי של ממש באופן הניהול של בריכה 5 לטובת ניהול בר קיימא של איזור ים המלח ולטובת הדורות הבאים".

התאחדות המלונות בים המלח מסרה בתגובה, כי אין פתרון אחר זולת קציר מלח מלא. "אמרנו זאת מתחילת הדרך ואנו חוזרים וטוענים זאת שוב ושוב. אנו סמוכים ובטוחים שההיגיון ישלוט בהחלטה שתתקבל, שכן לא ייתכן שפתרון שכל הצדדים מסכימים עליו, יוסט לטובת פתרונות ביניים אחרים".

החברה להגנת הטבע הביעה תקווה כי המלצת השרים תהיה בהתאם לדו"ח המקצועי הסביבתי של החברה להגנות ים המלח, שהצביע על חלופת קציר המלח כחלופה המועדפת. "אנו קוראים לכל הגורמים הנוגעים בדבר, ובראשם הממשלה, לקדם במהירות האפשרית את חלופת הקציר, מאחר וכל עיכוב יוביל להמשך עליית המפלס, ובעקבותיו הגבהת הסוללות וכרייה בנחלים המיוחדים של מדבר יהודה ופגיעה נוספת בטבע", הדגישו בחברה להגנת הטבע.